

Nr 4.

Ankom till Riksdagens kansli den 5 februari 1913 kl. 12 m.

Betänkande, i anledning av motion om rätt för den värmländska gränsbefolkningen söder om Mitandersfors att i vissa fall tullfritt införa varor.

(1:a Avd.)

Närvarande: herrar K. G. Karlsson, Vennersten, frih. Trolle, frih. C. J. Beck-Friis, Trapp, Eklund, Lyckholm, Antonsson, Bäckström, Jespersion, Rune, Christierson, Larsson i Klagstorp, frih. Palmstierna, Elof Ljunggren, Svensson, Bergman, Jeansson i Kalmar, Hedström och Månsson.

I en inom Andra kammaren av herr *Igel* m. fl. väckt motion, nr 77, vilken hänvisats till bevillningsutskottet, har hemställts, att Riksdagen ville besluta, »att de lättnader i tullfri införsel av vissa naturalster, vilka föregående års Riksdag beviljade åt gränsbefolkningen norr om Mitandersfors, även måtte beviljas åt den värmländska gränsbefolkningen söder om Mitandersfors.»

Beträffande motiveringen för detta förslag hänvisas till motionen.

Efter det den s. k. mellanrikslagen år 1897 upphört att gälla, sammanfattades de bestämmelser, som hade avseende å regleringen av

Utskottet.

Bihang till Riksdagens protokoll 1913. 7 saml. 2 häft. (Nr 4.)

gränstrafiken mellan Sverige och Norge, för Sveriges del huvudsakligen i en förordning angående vissa bestämmelser rörande sjöfarten och gränstrafiken med Norge, vilken förordning därefter blev förnyad för ett år i sänder ända till dess åt ifrågavarande stadganden, enligt beslut av 1910 års Riksdag, gavs plats i gällande tulltaxeförordning.

Jämlikt dessa gränsbestämmelser hade det sedan lång tid tillbaka varit medgivet, att vid resa landvägen från Norge till Sverige tullfritt medföra varor i vissa mindre partier, och hade detta medgivande, ehuru med olika villkor i fråga om varupartiernas storlek för olika gränstrakter, då gällt hela gränsen mellan de två länderna.

Under anförande, bland annat, att de förhållanden, som ursprungligen föranlett införandet av särskilda undantagsbestämmelser med avseende å gränstrafiken mellan Sverige och Norge, dåmera i ej oväsentlig mån förändrats, anhöll emellertid 1904 års Riksdag, att Kungl. Maj:t täcktes låta utreda, om och i vilken mån förändringar i eller tillägg till dessa bestämmelser lämpligen borde ske, samt vid avgivande av nytt förslag till förordning angående gränstrafiken taga den hänsyn till skedd utredning, vartill skäl kunde föreligga.

Med anledning av Riksdagens berörda framställning anbefalldes vederbörande Kungl. Maj:ts befallningshavande och generaltullstyrelsen att inkomma med utredning och underdånigt utlåtande. Sedan utredning i ärendet förebragts, avlät Kungl. Maj:t proposition till 1906 års Riksdag med förslag till förordning angående vissa bestämmelser rörande gränstrafiken mellan Sverige och Norge, och hade i detta förslag bestämmelserna om tullfri införsel vid resa landvägen mellan nämnda länder, vad angick Värmland, begränsats att gälla de delar av gränsen mot Norge, som äro belägna mellan gränstationen i Mitandersfors samt gränsen mellan Värmland och Dalarna.

Skälen till den sålunda föreslagna begränsningen återfinnas i det utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden, som bifogats Kungl. Maj:ts förenämnda proposition. Enligt berörda protokoll har chefen för finansdepartementet, efter att hava redogjort för, bland annat, de yttranden som i ärendet avgivits av Kungl. Maj:ts befallningshavande i Värmlands län och generaltullstyrelsen, för egen del anfört huvudsakligen följande. Ändamålet med den tullfrihet, som enligt då gällande bestämmelser om gränstrafiken mellan Sverige och Norge vore medgiven, vore naturligen huvudsakligen att bereda befolkningen i de mot Norge gränsande trakterna av Sverige, där i saknad av tillfredsställande kommunikationer erforderliga livsförnödenheter icke kunde erhållas från Sverige utan att genom dryga frakter bliva oskäligt fördyrade, möjlighet

att på någorlunda nära håll förse sig med sådana förnödenheter i mindre kvantiteter utan att behöva erlægga tull för desamma. Att emellertid en dylik undantagslagstiftning icke borde förekomma i annan eller större utsträckning än som med hänsyn till ortsförhållandena kunde anses av verkligt behov påkallat, vore uppenbart. Den utredning, som i ärendet förebragts, syntes tydligen giva vid handen, att den ifrågavarande tullfriheten, i vad anginge bland annat de sydligare delarna av gränstrakterna inom Värmland, icke numera vore av ett dylikt verkligt behov påkallad. Talrika handelsbodas hade, enligt vad av handlingarna framginge, i senare tid öppnats utmed dessa delar av riksgränsen, och all sannolikhet talade för, att, därest tullfriheten försvunne, ytterligare sådana därstädes skulle uppstå. Kommunikationsförbindelserna i dessa delar av landet syntes icke heller vara sådana, att tillräcklig grund för bibehållande av tullfriheten kunde anses föreligga. Därest tullfriheten beträffande dessa delar av gränsen upphävdes, kunde man med säkerhet antaga, att trafiken komme att mera än hittills taga sig väg inåt svenska landet och att i följd därav de brister i kommunikationshänseende, som å en eller annan plats ännu kunde förefinnas, inom en nära liggande framtid skulle varda avhjälpda. De svåra och inrotade missbruk, som av de medgivna tullindringarna särskilt inom vissa delar av ifrågavarande gränstrakter framkallats, och vilka med bibehållande av den nuvarande lagstiftningen svårligen kunde helt och hållet förekommas, syntes jämväl utgöra ett kraftigt talande skäl för att beträffande ifrågavarande delar av gränsen upphäva tullfriheten.

Bevillningsutskottet hade i sak icke något att erinra mot vad sålunda anförts och föreslagits; och beslöt sedermera Riksdagen att med vissa ändringar, som sakna betydelse för förevarande fråga, antaga Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag.

De skäl, som sålunda legat till grund för 1906 års Riksdags beslut om upphävande av rätten till viss tullfri införsel för gränsbefolkningen i trakterna söder om Mitandersfors, synas fortfarande äga sin fulla giltighet; och då inom en ej alltför avlägsen framtid i dessa trakter torde komma att anordnas järnvägsförbindelser, genom vilka befolkningens behov av kommunikationer kan väntas bliva i avsevärd mån ytterligare tillgodosett, hemställer utskottet,

att förevarande motion, II:77, av herr Igel m. fl., om rätt för den värmländska gränsbefolkningen

söder om Mitandersfors att i vissa fall tullfritt införa varor, icke må till någon Riksdagens åtgärd förändra.

Stockholm den 5 februari 1913.

På bevillningsutskottets vägnar:

K. G. KARLSSON.

Reservation

---

av herr *Månsson*.